

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2024

No 8

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Elektron nashr. 562 sahifa.

E'lon qilishga 2024-yil 7-avgustda ruxsat etildi.

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich, i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., Navoiy davlat pedagogika instituti rektori
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, p.f.f.d., (PhD), Buxoro muhandislik-texnologiya instituti rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU Hududiy ta'lim muassasalari va markazlar bo'yicha prorektor v.b.
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TDIUprofessor
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d., TSUE professori
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Musayeva Shoirazimovna, SamDu IS instituti professori
Cham Tat Huei, (PhD) USCI universiteti professori, Malayziya
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d.,(PhD) "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d.,(PhD) TAQU katta o'qituvchisi
Djudi Smetana, p.f.n., Pitsburg davlat universiteti dosenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH
Krissi Lyuis, p.f.n., Pitsburg davlat universiteti dosenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH
Ali Konak (Али Кўнак), i.f.d., prof., Karabuk universiteti dosenti, Turkiya
Glazova Marina Viktorovna, i.f.n., "LUKOIL-Energoservis" Kompaniyasi iqtisodchisi, Moskva.
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., (PhD) TDIU dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Oqil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Abdurakhmanov Kalandar Khodjaevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Rae Kwon Chung, honorary professor of TSUE, Nobel laureate, South Korea,

Osman Mesten, member of the Turkish Parliament, head of the Turkey-Uzbekistan Friendship Society

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, DSc, Prof., Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Buzrukkhanov Sarvarkhan Munavvarkhanovich, DSc, Deputy Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Durbek Kudratillayevich, DSc, Prof., Deputy of the Legislative Chamber of the Oliy Majlis of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Sayfullo Normatovich CSc, Prof., Rector of Academy of Labor and Social Relations

Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, DSc, Prof., TSUE Vice-Rector for Scientific Affairs and Innovation

Kalonov Mukhiddin Bakhritdinovich, DSc, Prof., Rector of the Navoi State Pedagogical Institute

Siddikova Sadokat Ghaforovna, PhD, Rector of the Bukhara Institute of Engineering and Technology

Khudoykulov Sadirdin Karimovich, DSc, Prof., acting Vice-rector for regional educational institutions and centers of TSUE

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, DSc, Prof., of TSUE

Samadov Askarjon Nishonovich, CSc, Prof., of TSUE

Slizovsky Dimitriy Yegorovich, DSc, Prof., of the People's Friendship University of Russia

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, DSc, Prof., Rector of International "Nordic" University

Akhmedov Ikrom Akramovich, DSc, Prof., of TSUE

Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja ugli, DSc, Prof., of TSUE

Utayev Uktam Choriyeovich, Deputy Head of the DGPO of the Republic of Uzbekistan

Ochilov Farkhod, Head of the DCECGPO of the Republic of Uzbekistan

Eshtayev Alisher Abduganievich, DSc, Prof., of TSUE

Shoira Azimovna Musaeva, professor of SamDu IS Institute

Cham Tat Huei, PhD, professor at USCI University, Malaysia

Akhmedov Javokhir Jamolovich, PhD, deputy of executive director of the "El-yurt umidi" fund

Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, PhD, Senior Lecturer at Tashkent University of Architecture and Construction

Judy Smetana CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Chrissy Lewis CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Ali Konak DSc, Prof., Associate Professor of Karabuk University, Turkey

Glazova Marina Viktorovna, CSc, economist at LUKOIL-Energoservis Company, Moscow.

Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, associate professor of TSUE

Sevil Piriyeva Karaman, PhD, doctoral student at Ankara University, Turkey

Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, independent researcher of TSUE

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor

Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori

Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori

Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti

Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti

Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti

Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti

G'afurov Doniyor Orifovich, p.f.f.d., (PhD)

Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti

Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti

Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Benchmarking asosida oliy ta'lim muassasalarining raqobatbardoshlik xususiyatini oshirish.....	16
Qo'ng'irotboy Avezimbetovich Sharipov, Zaynutdinova Umida Djalolovna	
Mehnat resurslarini samarali boshqarish orqali ish bilan bandlikni ta'minlash	20
Shakarov Zafar Gafforovich	
Трансформация человеческого капитала в условиях цифровизации и внедрения искусственного интеллекта в банковскую экосистему	24
С.С. Исмаилов	
“Kreativ iqtisodiyot” va “kreativ industriya”: mohiyati, nazariy jihatlarining tahlili	32
Dusmuxamedov Oybek Suratbekovich	
Muammoli kreditlar va ularni bartaraf etish yo'llari.....	37
Tojiyev Sardor Dilmurod o'g'li	
Don mahsulotlari tarmog'ida mavjud kamchiliklar va ularning yechimlari	41
Sh.B. Donayev	
Eksportni rivojlantirish iqtisodiy o'sishning asosiy omillaridan biridir	45
Kursandov Komiljon Maxmatkulovich	
Yirik soliq to'lovchilar bo'yicha soliq ma'muriyatchiligini tashkil etish	49
Idirisov Alisher Otajonovich	
Institutsional investorlar faoliyatini tashkil etishning konseptual jihatlarini.....	53
Sultanov Maxmud Axmedovich	
Poverty in developing countries: new problems and solutions.....	57
Amirdjanova Sitara Sunnat kizi	
Факторы, влияющие на успешное функционирование скандинавской модели развития экономики	61
Вохидова Мехри Хасановна	
Анализ зарубежного опыта методологии оценки финансового потенциала развитых стран	69
Буранова Лола Вахобовна	
Mamlakatimizda islom moliyaviy xizmatlarini joriy etishning zarurligi.....	78
Babamatov Tolib Hakimovich	
Davlat-xususiy sheriklik loyihalarining tashkiliy-huquqiy mexanizmlari	83
S.A.Karabayev	
O'zbekiston tijorat banklarida valyuta operatsiyalarini amalga oshirish yo'llari	90
Yusupov Aziz Shuxratovich	
Sanoatda raqamli transformatsiyaning shakllanishi va rivojlanishi	95
Gulbayeva Feruza Islamovna	
Oliy ta'lim muassasalarining mamlakat iqtisodiy rivojlanishiga ta'siri.....	102
Sherov Alisher Bakberganovich	
Maxsus kiyimlar tikishda foydalaniladigan gazlamalar tahlili	107
Sayidova Maftuna Hamroqul qizi	
O'zbekistonda elektron bank xizmatlarini o'zgartirishda raqamli texnologiyalardan foydalanish	111
Umarova Malika Baxtiyarovna	
Оценка влияния налоговой системы на финансовое состояние организаций	116
Умида Юлдашева	
Теоретическое обоснование интернет-маркетинга в социальных сетях	120
Арипходжаев Саидамир Фузулиддинович	

Sport tashkilotining marketing strategiyasini ishlab chiqish.....	127
Ismoilov Sherzod Dilshodovich	
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishda klaster tizimini joriy qilish jarayonlari.....	132
Ziyadullayev G'ayrat Umidulla o'g'li	
Hududlar soliq salohiyatini oshirishda soliq risklarini boshqarishning zamonaviy tendensiyalari	138
Sharipov Narzullo G'ulomovich	
O'zbekistonning xalqaro bozordagi faoliyatini kengaytirishda marketing strategiyalaridan foydalanish samaradorligi.....	144
Shadieva Madina Djaloliddin qizi	
Xususiy tadbirkorlik va kichik biznes subyektlarining rivojlanish tendensiyalari.....	148
Jumanazarova Z.K.	
Xalqaro savdoning O'zbekiston iqtisodiyotiga ta'siri	154
Rashidov Bekzod Ulug'bek o'g'li, Isayev Laziz Baxtiyorovich	
Oliygochlarni optimallashtirishda sinergiya samarasiga erishish yo'llari	158
Adizov Sanjar Rashidovich	
Iqtisodiyotni raqamlashtirish sharoitida bank tizimining barqarorligini ta'minlash asosida aholi kambag'allik darajasini qisqartirish	165
Xoliyorov Murod Qahramon o'g'li, Xoliyova Shoxista Qahramon qizi	
Концептуальная основа маркетинга в социальных сетях в туризме.....	174
Касимова Зилюла Гуламиддиновна	
O'zbekistonda don mahsulotlari klasterlarida ishlab chiqarish va xo'jalik faoliyatini rivojlantirish	182
Alimov G'ayratjon Abduraxmon o'g'li	
Актуальные проблемы и пути решения приватизации государственного имущества в узбекистане	186
Шахзод Сайдуллаев	
Ttijorat bank daromadlaridagi risklarni baholash va boshqarishni takomillashtirish	192
Ahmedov Komron Muhammadaliyevich	
Sanoat korxonalarini iqtisodiy salohiyatini oshirishga ta'sir etuvchi omillar tahlili.....	196
Quyjanov Xurshid Abdullayevich	
Tashkilotning moliyaviy natijalarini hisobga olishda auditni takomillashtirish masalalari	200
Bakayev Xurshid Maxmudovich	
Yirik soliq to'lovchilar bo'yicha hududlararo davlat soliq inspeksiya o'rni va ahamiyati.....	206
Normurzaev Umid Xolmurzaevich	
Анализ международного опыта в сфере тепличного овощеводства	214
Нурутдинова Зухра Алишеровна	
Hududda turizm xizmatlarini rivojlantirishda xorijiy mamlakatlar tajribalarining mohiyati	220
Madaminova Sanobar Askarovna	
Hududning iqtisodiy o'sishini "yashil" iqtisodiyot asosida shakllantirishning nazariy asoslari.....	226
Shomirzayev Abdug'affor Abdujabbor o'g'li	
Davlat tibbiy sug'urta jamg'armasi faoliyati tahlili.....	230
Umurzakova Mo'tabarxon Nodir qizi	
Qurilish materiallarini ishlab chiqarish korxonalarining boshqarish tizimini takomillashtirish.....	234
Uzakova Umida Ruziyevna	
O'zbekistonda turistik majmualarni boshqarishning zamonaviy konsepsiyalari va yondashuvlarining metodologik jihatlar.....	241
Xomidov Qaxxorali Qurbonali o'g'li	
Aktiv va reaktiv quvvatlari tushunchasi va ularni soliqqa tortishdagi mavjud muammolar	247
Boykabilov Bahodir Mustafayevich	

Kichik sanoat zonalari korxona va mahsulotlar raqobatbardoshligini baholashga uslubiy yondashuv	251
Ozoda Batirovna Sakiyeva	
Investitsion jozibadorlikni baholashning uslubiy jihatlari	255
N.N.Zikrillayev	
Hududlarda turizm tarmoqlari infratuzilmasi va uni rivojlantirishni boshqarishning metodologik jihatlari	263
Saidova Dilfuza Abdufattohovna	
The connection of legal protection of geographical indications and state's economic growth	268
Almosova Shahnoza Sobirovna	
Kichik biznesning integratsiyalashuv mexanizmlarini shakllantirish	273
Israilov Rustam Ibragimovich	
Aksiyadorlik jamiyatlarida biznes jarayonlarni samarali boshqarishning nazariy asoslari va o'ziga xos xususiyatlari	277
D.D. Suvanova	
Оптимизация маркетинговой деятельности вузов узбекистана для привлечения абитуриентов	283
Шамшиева Наргизахон Носирхужа кизи	
Davlat budjetidan aholini uy-joy bilan ta'minlashning o'ziga xos xususiyatlari	290
Xannarov Komiljon Karimovich	
Tijorat banklarida transformatsiyalashuv jarayonlarining tahlili	296
Yoqubov Murodjon Valibekovich	
Роль инновационных инфраструктур в обеспечении конкурентоспособности промышленных предприятий	302
Каримов Хожакбар Махамаджон угли	
O'zbekiston qishloq xo'jaligida Osiyocha ishlab chiqarish usuliga asos solinishi	306
Abdulla Abduqodirov	
Kichik biznes korxonalari ishlab chiqarishida innovatsion jarayonlarni tadqiq qilish yo'llari	312
Nasrullayev Feruz Furqatovich	
Ijtimoiy-iqtisodiy adolat – barqaror rivojlanish kafolati	318
Alimov Nasimjon Hoshimovich	
“Istiqlol” memhonxonasi reklama faoliyati tahlili	322
Musayeva Shoirazimovna, Usmonova Dilfuza Ilhomovna	
To'g'ridan to'g'ri xorijiy investitsiyalarni jalb qilishda asosiy belgilovchi omillar	328
Xaydarov Xurshidbek Latipjonovich	
Enhancing Industrial Efficiency through Integrative Sustainability Approaches	334
Kholmukhamedova Feruza	
Современные способы получения нефтяных битумов	338
Юлдашев Норбек Худайназарович, Махмудов Мухтор Жамолович, Комолов Руслан Илхомбекович	
O'zbekistonda agrobiznes orqali hududlarni rivojlantirish masalalari	342
Islomov Jamshed Davronovich	
Зарубежный опыт трансформации железнодорожной транспортной системы	347
Саримсакова Малохат Хикматуллаевна	
Sog'liqni saqlash sohasida davlat xususiy sherikligini tashkil etishning mintaqaviy xususiyatlari	351
Qurbanov Jumanazar Omonovich	
Savdo korxonalarida buxgalteriya hisobini tashkil etish hamda hisob siyosatini shakllantirish	354
Uzakov Utkir Abdusattarovich	
Sanoatda raqamli transformatsiyaning shakllanishi va rivojlanishi	357
Gulbayeva Feruza Islamovna	

Ta'lim muassasalarida namunaviy shtat, jadvallarni tuzish tartiblarini takomillashtirish	364
Ortiqov Xamroqul Abdumajidovich, Boliyev Bahromjon Rustam o'g'li	
Mamlakatimizda turizm sohasini istiqbolda rivojlantirishga ta'sir etuvchi ekzogen omillar tahlili	369
Yuldasheva Dilnoza Ulug'bekovna	
O'zbekiston Respublikasi tijorat banklarining masofaviy va boshqa xizmatlar bozorida raqobatni rivojlantirish masalalari.....	378
Ortiqov Oybek Abdullayevich	
Transport infratuzilmasining xususiyatlari.....	390
Shodmonbekova Nodira Kamoljon qizi	
Asosiy vositalarni xalqaro standartlar asosida hisobga olish tartibi	394
Shermamatov Sirojiddin Xaydarovich	
Logistika jarayonlarida raqamli yechimlar.....	399
Yarashova Vasila Kamalovna, Allabergenov Sherzod Maksudbayevich	
To'g'ridan to'g'ri sug'urta qilish operatsiyalari bo'yicha daromadlarning hisobini takomillashtirish.....	403
Abdusaidov S.J.	
Venchur kapitali: kelib chiqish tarixi va ilg'or horijiy tajribalar.....	409
Do'stov Firuz Ilxomovich	
Анализ статистического исследования рынка паломнического туризма в республике узбекистан	414
Мустаева Шохида Саъдуллаевна	
Структурно-функциональный анализ гастрономического туризма в республике узбекистан	420
Салиева Екатерина Сергеевна	
Вопросы привлечения внешнего финансирования металлургических предприятий в узбекистане.....	427
Татьяна Будей	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda investitsiyalardan foydalanishning afzalliklari	431
Khusanov Nodirbek Djumanazarovich	
Innovatsion g'oyalar va yangi ilmiy ishlanmalar asosida innovatsion mahsulotlar yaratishning boshqaruv tizimi samaradorligini oshirish yo'llari.....	437
Daliyev Xusan Xojakbarovich	
Macroeconomic factors in the development of the banking performance	442
Mamadiyorova Madina Nuriddin kizi, Dr.Susanti Kurniawati, X.S.Umarov	
Mamlakatimizda oziq-ovqat sanoatini rivojlanish holati va uning dolzarbligi	449
Turg'unov Muxriddin Mo'ydinjon o'g'li	
Ecological sustainability and trade: economic and environmental implications of uzbekistan's accession to the WTO	453
Mironshokh Sattarov, Denny Andriana, Sirojiddin Yangiboyev	
Hududiy turizm rivojlanishining iqtisodiy samaradorligini oshirishni o'ziga xos tendensiyalari.....	458
Dustmurodov Orifjon Ismatilloevich	
Jismoniy shaxslar daromadlarini soliqqa tortishning ilmiy – nazariy asoslari.....	468
Davletov Po'lat Torabayevich	
Ekoshahar tashkil etishda "yashil" belbog' hamda "yashil" makonning o'rni	476
Karimova Muqaddas Zabixullayevna	
Необходимость изучения механизма управления социально-трудовыми отношениями при переходе республики узбекистан на "зеленую" экономику.....	479
Раматов Зафарбек Жуманиязович	

Klasterlarning rivojlanish tarixi, ularning o'ziga xos xususiyatlari va raqobatbardoshlikdagi o'rni.....	482
Sherkulov Shohruh Erkin o'g'li	
Soliqlarni raqamlashtirish: QQS ning muammo va istiqbollari	486
Abdulxayeva Shahnoza Muhammadiyevna	
Dehqon va tomorqa xo'jaliklarida sug'oriladigan yerlarning unumdorligini oshirish yo'llari.....	492
Xo'jageldiev Chorshanbi Pardayevich	
Topical issues of analytical support for financial resources management of business entities in modern conditions	498
Jiyanova Nargiza Esanboyevna	
Исследование цифровой валюты центрального банка как новой формы денег	506
Якубова Шамшинур Шухратовна	
Структуризация прибыли предприятия, факторы формирования и выявление резервов её повышения.....	513
Гафурова Азизахон Фатиховна	
Xorijiy mamlakatlarda oilaviy migratsiya masalalari.....	517
Kadirova Zulayho Abduhalimovna, Gaziyeva Sulxiya Saidmashrafvna	
Ta'limda innovatsion tadbirkorlikning tarixiy rivojlanishini asosiy bosqichlari.....	522
Madaminova Xusnidaxon Shuxratovna	
Integratsiya jarayonida bog'dorchilikda klasterlarni barpo qilishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlar va tarkibiy o'zgarishlarga ta'siri	526
Ergashov Ulug'bek Zoxidjonovich	
Banklarning moliyaviy xavfsizligi va uning iqtisodiy xavfsizlikka ta'siri.....	532
Mamatov Mamajan Axmadjonovich	
Qishloq xo'jaligida pillachilik biznesini rivojlantirish istiqbollarini belgilash jarayonini ekonometrik modellashtirish.....	535
Turgunov Odilbek Maripovich	
Zamonaviy pul-kredit siyosatining iqtisodiy o'sishni ta'minlashdagi rolini baholash.....	542
Mamanazarov Abdusamat Abdusaitovich	
The unique characteristics of governance systems in various countries: a comparative analysis.....	549
Bozorboev Otamurod Nurmuxammad ugli, Denny Andriana, Usmanov Bunyod	
GREEN ECONOMY AND GREEN CHEMISTRY: principles, priorities, advantages and it's impact to the future.....	553
Fozilova Firangiza Komilovna, Zokirova Ferangiz Zafarovna	
Kichik biznesda yoshlar tadbirkorligini shakllantirish va rivojlantirishning mohiyati va ahamiyati.....	557
Karimova Mavjuda Boxodirovna	

KICHIK BIZNESDA YOSHLAR TADBIRKORLIGINI SHAKLLANTIRISH VA RIVOJLANTIRISHNING MOHIYATI VA AHAMIYATI

Karimova Mavjuda Boxodirovna

Namangan muhandislik-texnologiya instituti
“Buxgalteriya hisobi va audit” kafedrası
katta o'qituvchisi

Annotatsiya: Maqolada O'zbekistonning kichik biznesida yoshlar tadbirkorligini shakllantirish va rivojlantirishning mazmuni, mohiyati va ahamiyati ko'rib chiqiladi. Yoshlar tadbirkorligi mamlakatning iqtisodiy o'sishi va innovatsion rivojlantirish uchun muhim omil hisoblanadi. Maqolada innovatsion g'oyalarning roli, moliyalashtirishga kirish, davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash va ta'lim tashabbuslari kabi asosiy jihatlar tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: yoshlar tadbirkorligi, kichik biznes, startaplarni rivojlantirish, tadbirkorlarni qo'llab-quvvatlash, ta'lim dasturlari, davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, iqtisodiy o'sish, ish o'rinlari yaratish, tadbirkorlarning ta'limi va ko'nikmalari.

Abstract: The article examines the content, essence and significance of the formation and development of youth entrepreneurship in small business in Uzbekistan. Youth entrepreneurship is an important factor for economic growth and innovative development of the country. The article analyzes key aspects such as the role of innovative ideas, access to finance, government support and educational initiatives.

Key words: Youth entrepreneurship, small business, startup development, support for entrepreneurs, educational programs, government support, economic growth, job creation, education and skills of entrepreneurs.

Аннотация: В статье рассматривается содержание, сущность и значение становления и развития молодежного предпринимательства в малом бизнесе Узбекистана. Молодежное предпринимательство является важным фактором для экономического роста и инновационного развития страны. В статье анализируются ключевые аспекты, такие как роль инновационных идей, доступ к финансированию, поддержка со стороны государства и образовательные инициативы.

Ключевые слова: Молодежное предпринимательство, малый бизнес, развитие стартапов, поддержка предпринимателей, образовательные программы, государственная поддержка, экономический рост, создание рабочих мест, образование и навыки предпринимателей.

KIRISH

So'nggi yillarda O'zbekistonda yoshlar tadbirkorligi faol rivojlanmoqda, bu mamlakat iqtisodiyoti va ijtimoiy tuzilmasidagi dinamik o'zgarishlar bilan bog'liq. Yoshlar kichik biznes o'sishining muhim dvigateliga aylanmoqda, bu esa iqtisodiy vaziyatni yaxshilash va aholining hayot sifatini yaxshilash uchun yangi imkoniyatlar ochmoqda. Shu nuqtayi nazardan, yoshlar tadbirkorligining mazmuni va mohiyatini tushunish, shuningdek, uning kichik biznes va umuman mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirish uchun ahamiyatini baholash muhimdir.

Mavzuga oid adabiyotlar sharhi

O'zbekistonda yoshlar tadbirkorligining shakllanishi va rivojlanishini chuqur anglash uchun bir qator adabiy manbalar va tadqiqotlarni ko'rib chiqish foydalidir.

A. Raximovning “Yoshlar tadbirkorligi iqtisodiy o'sish omili sifatida” kitobida yoshlar tadbirkorligining mamlakat iqtisodiy rivojlanishiga ta'sirining asosiy jihatlari ko'rib chiqilgan. A. Rahimov yoshlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash va ta'lim dasturlari muhimligini ta'kidlaydi[5].

O. Karimova "O'zbekistonda yoshlar tadbirkorligining ijtimoiy jihatlarini" kitobida tadbirkorlikning jamiyatdagi ijtimoiy o'zgarishlarga ta'sirini tahlil qiladi va yangi ijtimoiy normalarni shakllantirishda muvaffaqiyatli tadbirkorlarning rolini ta'kidlaydi. [6]

V. Sultonov "Yoshlar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlash uchun infratuzilmani rivojlantirish" asarida yoshlarni biznesda qo'llab-quvvatlashga qaratilgan mavjud dastur va tashabbuslarni ko'rib chiqadi va ularning samaradorligini baholaydi. [7]

M. Umarov "Kichik biznesning O'zbekiston iqtisodiyotiga iqtisodiy ta'siri" asarida kichik biznes, jumladan, yoshlar biznesi iqtisodiy o'sish va bozor barqarorlashuviga qanday hissa qo'shayotganini o'rganadi. [8]

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqot ishlarini amalga oshirishda ilmiy tadqiqot metodologiyasida keng qo'llaniladigan usullardan foydalanildi. Pillachilik biznesini rivojlantirishda ekonometrik modellashirishning o'rne va ahamiyatini o'rganishda umumiylikdan individuallikka va aksincha tartibda deduksion yoki induksion usullardan foydalanish samara bersa, abstrakt-mantiqiy fikrlash usuli esa jarayonni tizimli tahlil qilishda ahamiyatlidir. Ilmiy tahlil jarayonida ana shu ilmiy tadqiqot usullaridan, xususan, kuzatish, umumlashtirish, guruhlash, taqqoslash, tahlil qilishda esa sintez va tahlil usullarini keng foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbekistonda yoshlar tadbirkorligining shakllanishi va rivojlanishini o'rganish va tahlil etish bo'yicha mavjud adabiyotlar, ilmiy tadqiqotlar natijalari, amaliy tajribalar tahlili shuni ko'rsatmoqdaki, hozirgi vaqtgacha bu borada bahsli xarakterga ega masalalar va bu bahsli holatlar bartaraf etilmagan. O'z navbatida, bu boradagi mavjud muammolarni bartaraf etish uchun quyidagi tadqiqot usullaridan foydalanish yuqori samara beradi: kuzatish, umumlashtirish, guruhlash, qiyosiy tahlil, anketa so'rovnomasini o'tkazish, iqtisodiy tahlil va iqtisodiy statistik usullar.

Mazkur usullar olimlar tomonidan bildirilgan yondoshuvlar hamda fikr-mulohazalarni umumlashtirish, ma'lumotlarni tahlil qilish natijasida bu boradagi mavjud muammolarni aniqlash imkonini beradi.

2024 yil 21 fevraldagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 37-son Farmonida "O'zbekiston – 2030" strategiyasini "Yoshlar va biznesni qo'llab-quvvatlash yili"da amalga oshirishga oid davlat dasturida "O'zbekiston – 2030" strategiyasida belgilangan keng ko'lami islohotlarni 2024 yilda samarali amalga oshirish, xalqimizning kundalik hayotida ijobiy o'zgarishlarga erishish bo'yicha tizimli harakatlarni izchil davom ettirish, "yashil iqtisodiyot" tamoyillariga asoslangan yuqori iqtisodiy o'sish sur'atlarini ta'minlash, ekologik holatni yaxshilash, suv va boshqa tabiiy resurslardan unumli foydalanish standartlarini keng joriy qilish hamda xalq manfaatlariga yo'naltirilgan boshqaruv tizimini yanada takomil-lashtirish maqsadlari keltirilgan.

37-sonli farmoning 30-maqjadi yoshlarni zamonaviy kasblar va chet tillariga o'qitish tizimini yaratish to'g'risidadir.

Yoshlardan 7,5 ming nafarini zamonaviy kasblarga o'qitish.

Bunda:

- yoshlarni zamonaviy kasblarga o'qitish maqsadida "Kelajak kasblari" loyihasini tashkil qilish;
- o'quv markazlari bilan hamkorlikda yoshlarni 3D modellashirish, robototexnika, mobilografiya, marketing, grafik-dizayn, animatsiya kabi zamonaviy yo'nalishlarda o'qitish;
- "Yoshlar daftari"ga kiritilgan yoshlarning zamonaviy kasblar va axborot texnologiyalarini o'rganish bo'yicha o'quv kurslarida o'qish xarajatlarini qoplash uchun subsidiya ajratish;
- "Kreativ park"larda iqtidorli yoshlarning eng yaxshi g'oya va loyihalarini qo'llab-quvvatlashga ko'maklashish;
- turli soha, ilm-fan va kasblarni o'rgatishga ixtisoslashgan onlayn "Ustoz" loyihasini yo'lga qo'yish [1].

Yoshlar tadbirkorligi kichik biznesda muhim rol o'ynaydi:

- iqtisodiy rivojlanish. Yoshlar iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish va mustahkamlashga hissa qo'shadigan yangi g'oyalar va innovatsion yechimlarga hissa qo'shadilar. A. Rahimov (2020) ta'kidlaganidek, yoshlar tadbirkorligi O'zbekistonda barqaror iqtisodiy o'sish uchun muhim bo'lgan ish o'rinlari yaratish va kichik biznesning o'sishiga yordam beradi[5];

- ijtimoiy o'zgarish: yoshlar tadbirkorligi tadbirkorlik faoliyati va innovatsiyalar odatiy holga aylanib borayotgan yangi ijtimoiy muhitni yaratishga yordam beradi. O. Karimovning tadqiqotlari (2021) shuni ko'rsatadiki, muvaffaqiyatli tadbirkorlar ko'pincha namuna bo'lishadi, bu yosh avlodga ta'sir qiladi va ijtimoiy harakatchanlikni rivojlantiradi[6];

- infratuzilmani rivojlantirish: yoshlar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlashga qaratilgan Davlat va xususiy tashabbuslar biznes infratuzilmasini, shu jumladan, ta'lim dasturlari, tezlatgichlar va inkubatorlarni rivojlantirishga

yordam beradi. V. Sultonov (2022) ta'kidlashicha, bunday dasturlarning mavjudligi yoshlar biznesini muvaffaqiyatli boshlash va rivojlantirish uchun juda muhimdir.[7]

Yoshlar tadbirkorligi 18 yoshdan 35 yoshgacha bo'lgan odamlarning tadbirkorlik faoliyatini qamrab oladi. U startaplar va innovatsion loyihalardan tortib an'anaviy kichik biznesgacha bo'lgan biznes tashabbuslarining turli shakllarini o'z ichiga oladi. Yoshlar tadbirkorligining asosiy xususiyatlariga yuqori darajadagi innovatsiyalar, qaror qabul qilishda moslashuvchanlik va tavakkal qilishga tayyorlik kiradi.

Yoshlar tadbirkorligining asosiy xususiyatlaridan biri bu – yangi texnologiyalar va g'oyalarni joriy etish istagidir. Yosh tadbirkorlar ko'pincha raqamli texnologiyalar, IT-startaplar, ekologik innovatsiyalar va ijtimoiy loyihalar bilan bog'liq sohalarida o'z bizneslarini ochadilar. Buning sababi shundaki, yoshlar o'zgarishlarga ko'proq moslashib, biznes yuritishning yangi vositalari va usullarini tezda o'rganadilar. [2]

O'zbekistonda yoshlar tadbirkorligining shakllanishi bir qator omillar bilan bog'liq.

Birinchidan, tadbirkorlar uchun ta'lim va maxsus o'quv dasturlaridan foydalanish muhim rol o'ynaydi. So'nggi yillarda tadbirkorlik va biznesni boshqarish asoslarini o'rgatadigan ta'lim muassasalari va kurslar soni ko'paymoqda.

Ikkinchidan, yoshlar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlashga qaratilgan davlat dasturlari va tashabbuslari ham yoshlar o'rtasida ishbilarmonlik faolligini faollashtirishga xizmat qilmoqda.

1. Yoshlar tadbirkorligining mazmun-mohiyati.

Yoshlar tadbirkorligi yoshlar tomonidan biznes yaratish va yuritishning barcha jihatlarini o'z ichiga oladi. U quyidagi asosiy komponentlarni qamrab oladi.

- G'oya va innovatsiyalar: yoshlar ko'pincha biznesga yangi g'oyalar va innovatsion yondashuvlarni olib kelishadi.

- Moliyaviy manbalar: yosh tadbirkorlar boshlang'ich kapitalni jalb qilishda qiyinchiliklarga duch kelishlari mumkin.

- Qo'llab-quvvatlash va resurslar: yoshlar biznesini qo'llab-quvvatlash uchun davlat va xususiy dasturlarning mavjudligi.

- Ta'lim va ko'nikmalar: ta'lim sifati va muvaffaqiyatli biznes uchun zarur ko'nikmalarning mavjudligi. [3]

1-jadval. O'zbekistonda yoshlar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlash dasturlari.

№	Dastur	Tavsif	Maqsadli auditoriya
1.	Yoshlar biznes-inkubatori	Startaplar uchun trening va murabbiylik	Yosh tadbirkorlar
2.	Grantlar va subsidiyalar	Biznes boshlash uchun moliyaviy yordam	Startaplar va innovatsion loyihalar
3.	O'quv kurslari	Tadbirkorlik va menejment kurslari	Talabalar va yosh mutaxassislar

2. Yoshlar tadbirkorligining ahamiyati.

Yoshlar tadbirkorligi bir nechta asosiy ma'nolarga ega:

- Ish o'rinlarini yaratish: yosh tadbirkorlar iqtisodiyot uchun muhim bo'lgan yangi ish o'rinlarini yaratishi mumkin.

- Innovatsiya va texnologik rivojlanish: yoshlar yangi g'oyalar va texnologiyalarni olib kelmoqdalar, bu esa tarmoqlarni modernizatsiya qilishga yordam beradi.

- Ijtimoiy barqarorlik: yoshlar o'rtasidagi tadbirkorlik yoshlarning ijtimoiy ahvolini yaxshilashga yordam beradi va ishsizlikni kamaytiradi.

- Iqtisodiy o'sish: kichik biznesning rivojlanishi iqtisodiy o'sishga va mamlakatda turmush darajasining oshishiga yordam beradi.

3. Yoshlar tadbirkorligini rivojlantirish muammolari va istiqbollari.

Davlat va xususiy tashkilotlar ko'magiga qaramay yosh tadbirkorlar bir qator muammolarga duch kelishmoqda:

- tajriba va bilim yetishmasligi: ko'plab yosh tadbirkorlar muvaffaqiyatli biznes yuritish uchun yetarli tajribaga ega emaslar.

- moliyalashtirishdagi qiyinchiliklar: moliyaviy resurslar va kreditlardan foydalanish cheklangan bo'lishi mumkin.

- tartibga soluvchi to'siqlar: ruxsatnomalar va litsenziyalarni olishdagi qiyinchiliklar biznesni boshlashga to'sqinlik qilishi mumkin.

2-jadval. Yoshlar tadbirkorligining asosiy muammolari va mumkin bo'lgan yechimlar.

№	Muammo	Yechim
1.		Murabbiylik va o'quv dasturlari
2.	Tajriba yetishmasligi	Grantlar va kreditlardan foydalanishni osonlashtirish
3.	Moliyalashtirishdagi qiyinchiliklar	Ruxsatnoma olish tartibini soddalashtirish

O'zbekistonda kichik biznes uchun yoshlar tadbirkorligining ahamiyati.

Yoshlar tadbirkorligi O'zbekistonda kichik biznes rivojiga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Bu yangi ish o'rinlarini yaratish va kichik biznes sektorini kengaytirishga yordam beradi, bu, o'z navbatida, ishsizlikni kamaytirishga va iqtisodiy o'sishga yordam beradi.

Iqtisodiy ahamiyati: yosh tadbirkorlar yangi kompaniyalar tashkil etishda faol ishtirok etmoqda, bu esa kichik va o'rta korxonalar sonining ko'payishiga olib keladi. Bu iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish va qishloq xo'jaligi va tog'-kon sanoati kabi an'anaviy tarmoqlarga qaramlikni kamaytirishga yordam beradi. Yoshlar tomonidan tashkil etilgan kichik korxonalar ko'pincha raqobatbardoshlikni oshirish va bozorni modernizatsiya qilishga yordam beradigan innovatsion mahsulotlar va xizmatlarni joriy etadilar. [5]

Ijtimoiy ahamiyati: yoshlar tadbirkorligining rivojlanishi ijtimoiy sohaga ham ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. Bu yoshlar o'rtasida bandlik darajasini oshirishga yordam beradi, bu esa ijtimoiy keskinlikni pasaytiradi va hayot sifatini yaxshilaydi. Yosh tadbirkorlar ko'pincha ekologik muammolar yoki aholining zaif qatlamlarini qo'llab-quvvatlash kabi jamiyatning dolzarb muammolarini hal qilishga qaratilgan ijtimoiy ahamiyatga ega loyihalar bilan shug'ullanadilar.

Bundan tashqari, yoshlar tadbirkorligi ochiqlik, innovatsiya va dinamizm bilan ajralib turadigan yangi tadbirkorlik muhitini shakllantirishga yordam beradi. Yosh tadbirkorlar boshqalarga o'rnak bo'lib, ularni o'z bizneslarini yaratishga va mamlakat iqtisodiy hayotida ishtirok etishga ilhomlantiradi.

Yoshlar tadbirkorligini rivojlantirish muammolari va istiqbollari.

Ijобiy tendensiyalarga qaramay yoshlar tadbirkorligi bir qator qiyinchiliklarga duch kelmoqda. Asosiy muammolardan biri bu moliyalashtirishning cheklanganligidir. Yosh tadbirkorlar ko'pincha kredit va investitsiyalar olishda qiyinchiliklarga duch kelishadi, bu esa o'z biznes g'oyalarini amalga oshirishni qiyinlashtiradi.

Yana bir muhim muammo – bu biznesni boshqarish bo'yicha tajriba va ko'nikmalarning yetishmasligidir. Yoshlar, garchi ular yuqori darajadagi ma'lumotga ega bo'lsalar ham ko'pincha muvaffaqiyatli biznes uchun zarur bo'lgan amaliy tajribaga ega emaslar. Shu sababli murabbiylik dasturlarini ishlab chiqish va tajribali tadbirkorlarning qo'llab-quvvatlashi muhim qadamdir.

Shu bilan birga, O'zbekistonda yoshlar tadbirkorligini rivojlantirishning muhim istiqbollari mavjud. Startaplar va innovatsion loyihalarni qo'llab-quvvatlash, shuningdek, tadbirkorlar uchun ta'lim dasturlari va infratuzilmasini rivojlantirishga qaratilgan davlat tashabbuslari ushbu sohaning o'sishi uchun qulay sharoit yaratmoqda. [3]

Rivojlanish prognozlar: kelgusi yillarda biz yoshlar korxonalari sonining yanada o'sishini kutishimiz mumkin, bu tadbirkorlikka qiziqishning ortishi, texnologiyalarni rivojlantirish va biznes sharoitlarining yaxshilanishi bilan bog'liq. Davlat idoralari, ta'lim muassasalari va ishbiarmon doiralar o'rtasidagi faol hamkorlik yosh tadbirkorlar uchun yanada samarali ekotizimni yaratishga yordam beradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'zbekistonda yoshlar tadbirkorligining shakllanishi va rivojlanishi mamlakatning iqtisodiy rivojlanishida muhim o'rin tutadi. Bu ish o'rinlarini yaratish, innovatsiyalar va yuqori turmush darajasini targ'ib qiladi. Biroq muvaffaqiyatli natijalarga erishish uchun mavjud muammolarni hal qilish va yosh tadbirkorlarni davlat va xususiy dasturlar orqali qo'llab-quvvatlashni davom ettirish zarur.

O'zbekistonda yoshlar tadbirkorligi kichik biznes va mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Bu yangi ish o'rinlarini yaratish, innovatsiyalarni joriy etish va ijtimoiy muammolarni hal etishga yordam beradi. Biroq maksimal ta'sirga erishish uchun mavjud muammolarni bartaraf etish va mavjud istiqbollardan foydalanish kerak. Yoshlar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlash va rivojlantirish davlat tashabbuslari, ta'lim dasturlari va xususiy sektorning qo'llab-quvvatlashini o'z ichiga olgan kompleks yondashuvni talab qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Рахимов А. (2020). Ёшлар тadbirkorлиги иqtisodий ўсиш омили сифатида. Тошкент.
2. Каримова О. (2021). Социальные аспекты молодежного предпринимательства в Узбекистане. Ташкент: Научно-исследовательский институт социально-экономических исследований.

3. Султанов В. (2022). Развитие инфраструктуры поддержки молодежного предпринимательства. Ташкент: Бизнес-центр.
4. Умаров М. (2023). Экономическое влияние малого бизнеса на экономику Узбекистана. Ташкент: Экономическое обозрение.

Интернет материаллар

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон – 2030” стратегиясини “Ёшлар ва бизнесни қўллаб-қувватлаш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” Фармони, 2024 йил 21 февралдаги ПФ-37-сон.
2. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт вазирлиги (2023). “Кичик бизнес ва тадбиркорликни ривожлантириш стратегияси”.
3. Ёшлар тадбиркорлигини қўллаб-қувватлаш агентлиги. (2023). “Стартапни қўллаб-қувватлаш бўйича йиллик ҳисобот”.
4. Иқтисодий ривожланиш соҳасидаги тадқиқотлар. (2024). “Ўзбекистоннинг иқтисодий ўсишида ёшларнинг ўрни”.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 8

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

